

Aan
Gemeenteraad Den Haag
Griffie
Postbus 19157
2500 CD Den Haag
www.denhaag.nl/gemeenteraad
e: griffie@denhaag.nl

Den Haag, 7 oktober 2022

Betreft: toets op nevenfuncties door adviescommissie nevenfuncties

Geachte gemeenteraad,

Raadsleden uit uw gemeenteraad hebben de afgelopen maanden gesprekken gevoerd over de wenselijkheid van nevenfuncties in combinatie met het vervullen van uw ambt als raadslid. De externe adviescommissie nevenfuncties (de adviescommissie toetsing verenigbaarheid functies naast het raadslidmaatschap) die deze gesprekken heeft gevoerd, heeft daarbij artikel 28 gemeentewet als uitgangspunt genomen. In de advisering aan raadsleden is daarbij gemeld dat bepaalde maatschappelijke functies beter niet kunnen worden gecombineerd met het raadslidmaatschap en zijn er dringende adviezen gegeven om deze functies op te geven.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft forse bedenkingen bij de gevolgde aanpak en de grondslag voor de advisering. Artikel 28 gaat over de vraag wanneer een raadslid aan de beraadslagingen mag deelnemen. De jurisprudentie is daarover heel helder. Het raadslid is en blijft daarover zelf verantwoordelijk. Het neerleggen van nevenfuncties is daarvoor geen wettelijk vereiste, noch schrijft de wet voor dat raadsleden vooraf hierop dringend geadviseerd dienen te worden om functies neer te leggen. Wij mogen u daarvoor ook verwijzen naar het handboek Gemeenterecht van de Nijmeegse staatsrechtjurist Hansko Broeksteeg.

Om met verwijzing naar artikel 28 gemeentewet te adviseren nevenfuncties als raadslid neer te leggen, miskent daarnaast dat wat daarover is vastgelegd in artikel 13 van de gemeentewet. Dit artikel bepaalt expliciet welke functies in het maatschappelijk leven niet met het raadslidmaatschap kunnen worden gecombineerd. Daarnaast betekent de redenering en de gevolgde werkwijze van deze commissie ook een ondergraven van het uitgangspunt dat het raadslidmaatschap lekenbestuur is dat voor iedereen open staat, zelfs met een strafblad. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is van mening dat uitgezonderd de bepalingen in artikel 13 er geen beperkingen kunnen zijn om raadslid te zijn en voelt zich daarin gesteund door de wet en de uitleg van de wet in de praktijk. Wanneer uw gemeenteraad vindt dat het anders zou moeten zijn, voeren wij graag met uw raad het gesprek op welk punt de wet dient te worden aangepast.

Uw pogingen om te toetsen of maatschappelijke nevenfuncties te combineren zijn met het raadslidmaatschap, vanuit uw zorg voor een integer bestuur, gaan ook voorbij aan de inhoud en toepassing van artikel 15 gemeentewet. Dit artikel over verboden handelingen en de daarbij behorende jurisprudentie legt de verantwoordelijkheid voor het deelnemen aan de beraadslaging en besluitvorming bij het raadslid. De beperking kan niet vooraf worden afgedwongen. Wanneer er sprake is van een vermoeden dat er ten onrechte door een raadslid is deelgenomen aan de besluitvorming kan het desbetreffende besluit ter vernietiging worden voorgedragen, zoals de adviescommissie in haar rapportages aan raadsleden ook heeft gemeld. De wet noch de toepassing van de wet geeft aanleiding om vooraf – zeker niet in algemene termen – te toetsen of een dergelijke situatie zich zou kunnen voordoen met als oogmerk om nevenfuncties bij voorbaat neer te leggen.

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden waardeert de inspanningen van uw raad om een bijdrage te leveren aan het vergroten van het gezag van de raad en raadsleden door scherpe aandacht voor vraagstukken over integriteit. Echter, de adviezen van uw commissie aan diverse raadsleden om nevenfuncties neer te leggen, is in strijd met tekst en strekking van de gemeentewet. Bovendien wordt met deze wijze van toetsing vooraf in combinatie met een indringende advisering om functies neer te leggen gemorrelt aan het uitgangspunt dat iedere inwoner zonder beperking raadslid moet kunnen zijn.

Daarnaast worden door deze advisering raadsleden in een positie gebracht dat wanneer zij de advisering niet opvolgen het vermoeden van niet-integer handelen over zich afroepen. Dat is een vorm van toetsing en selectie die in strijd is met de algemeen aanvaarde wijze van toetsing van toelating van raadsleden met een functie in het maatschappelijk leven. Daarmee wordt een onwenselijke route ingeslagen die er volgens de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden toe leidt dat we er naar gaan streven dat raadsleden beter geen maatschappelijke functies kunnen vervullen. Vanuit onze zorg voor een raadslidmaatschap dat midden in de samenleving staat, vragen wij uw gemeenteraad de gekozen aanpak met de betreffende commissie te heroverwegen.

Wij zijn beschikbaar voor nader overleg en toelichting. U kunt daarvoor contact opnemen met het bureau van onze vereniging: Mr H. Bouwmans MPM, directeur via e: info@raadsleden.nl of via 0703738195.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

H. Willemstein, voorzitter